

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник Міністра
молоді та спорту України

_____ Матвій БІДНИЙ

_____ 2023 р.

ПРАВИЛА

спортивних змагань з комбат Дзю-Дзюцу

СЕД Megapolis.DocNet
Міністерство молоді та спорту України
№2/5.3/23 від 15.02.2023
КЕП: Бідний М. В. 15.02.2023 19:14
58E2D9E7F900307B04000002D202300AD56A400

I. Загальні положення

1. Ці Правила спортивних змагань з комбат Дзю-Дзюцу (далі – Правила) визначають основні засади організації та проведення спортивних змагань з комбат Дзю-Дзюцу, які проводяться на території України.

2. Ці Правила розроблено відповідно до Правил та Положень Міжнародної Федерації Комбат Дзю-Дзюцу (далі – Правила МФКДД).

3. Вимоги цих Правил стосуються усіх дисциплін, з яких проводяться спортивні змагання з комбат Дзю-Дзюцу.

4. Спортивні змагання з комбат Дзю-Дзюцу проводяться з метою:

1) розвитку виду спорту комбат Дзю-Дзюцу в Україні, зокрема в мережі спортивних клубів, дитячо-юнацьких спортивних школах, закладах освіти, підрозділах силових відомств тощо;

2) популяризації здорового способу життя, фізичної культури та спорту, зокрема виду спорту комбат Дзю-Дзюцу на всій території України;

3) залучення всіх верств населення різного віку, статі, професійної приналежності та стану здоров'я до занять комбат Дзю-Дзюцу;

4) виявлення найсильніших спортсменів команд, спортивних клубів, адміністративно-територіальних одиниць, фізкультурно-спортивних товариств (далі – ФСТ), що культивують комбат Дзю-Дзюцу;

5) визначення рейтингу спортсменів, спортивних клубів, відокремлених підрозділів Всеукраїнської громадської організації «Федерація Комбат Дзю-Дзюцу України» (далі Федерація) та ФСТ за результати спортивних змагань протягом календарного року;

6) відбору кандидатів для формування збірних команд клубів, адміністративно-територіальних одиниць, ФСТ, національних збірних команд України;

7) обміну досвідом знаннями та інформацією;

8) підвищення спортивної майстерності;

9) покращення методів та практики суддівства спортивних змагань з комбат Дзю-Дзюцу;

10) виконання кваліфікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації України з неолімпійських видів спорту, затверджених наказом Міністерства молоді та спорту України від 24.04.2014 року №1305, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 травня 2014 року за № 497/25274 (зі змінами).

5. Право внесення змін до Правил належить Виконавчому комітету та Конгресу Міжнародної Федерації Комбат Дзю-Дзюцу. Зміни вступають в дію з моменту їх підписання президентом. Дата набрання чинності змін до Правил має бути вказана точно та однозначно.

6. Терміни та скорочення, які вживаються у цих Правилах:

гі – форма учасників спортивних змагань;

капа – м'який захист на гомілку.

МФКДД – Міжнародна Федерація Комбат Дзю-Дзюцу.

майданчик для проведення поєдинку – майданчик, борцівський килим, татамі тощо.

7. Всі інші терміни, що вживаються у цих Правилах, наведені у Законі України «Про фізичну культуру і спорт».

8. Антидопінговий контроль у комбат Дзю-Дзюцу здійснюється відповідно до Закону України «Про антидопінговий контроль у спорті» та Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті.

9. Прийняття рішень, що не передбачені цими Правилами:

рішення колегії суддів або головного судді спортивних змагань стосовно перебігу подій на спортивних змаганнях, якщо вони не передбачені цими Правилами, можуть бути прийняті відповідно до принципів виду спорту комбат Дзю-Дзюцу та не можуть суперечити цим Правилам.

10. Спортивні змагання проводяться згідно з Положенням про проведення відповідного спортивного змагання (далі - Положення), що затверджується організатором.

11. Зареєстровані для участі у спортивних змаганнях учасники мають дотримуватися цих Правил, що обов'язкові для виконання кожним з учасників спортивних змагань.

12. Підготовка спортивних споруд та інших спеціально відведених місць для проведення масових спортивних заходів та спортивних змагань здійснюється відповідно до Положення про порядок підготовки спортивних споруд та інших спеціально відведених місць для проведення масових спортивних заходів та культурно-видовищних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.1998 № 2025.

II. Організація та проведення спортивних змагань

1. Організація спортивних змагань

1. Підставою для організації і проведення спортивних змагань з комбат Дзю-Дзюцу є Положення.

2. Положення має бути розіслано всім запрошеним, а також вивішено на інформаційному сайті Федерації не пізніше ніж за один місяць до дати проведення спортивних змагань.

3. Положення включає такі розділи:

цілі і завдання;

строки і місце проведення;

організація та керівництво проведенням;

учасники;

вид спортивного заходу (спортивні змагання особисті, командні, особисто-командні);

програма проведення спортивних змагань;

безпека та підготовка місць для проведення спортивного заходу;

умови визначення першості та нагородження переможців і призерів;
умови фінансування спортивного заходу та матеріального забезпечення учасників;
строки та порядок подання заявок на участь у спортивному заході;
інші умови, які забезпечують якісне проведення спортивного заходу.

4. Положення не може суперечити цим Правилам. Забороняється змінювати Положення менше ніж за три дні до початку спортивних змагань.

2. Розділи та види спортивних змагань

1. Розділи спортивних змагань.

Спортивні змагання проводяться в чотирьох розділах:

фулл-контакт (повний контакт);

клез-контакт (ближній контакт);

граунд-файт (бій на землі);

самозахист.

2. За видами спортивні змагання поділяються на:

особисті;

командні;

особисто-командні.

Вид спортивних змагань визначається Положенням у кожному окремому випадку.

В особистих спортивні змагання визначаються тільки особисті результати та місця учасників у відповідних вагових категоріях.

У командних спортивних змаганнях команди зустрічаються одна з одною, за результатами цих зустрічей визначаються місця команд.

В особисто-командних спортивних змаганнях визначаються особисті місця учасників, а місце команди визначається залежно від особистих результатів її учасників відповідно до Положення.

3. Системи і способи проведення спортивних змагань:

1) в ході проведення спортивних змагань учасники виступають в одній групі (система без розподілу на підгрупи) або жеребкуванням розподіляються на

кілька підгруп (система з розподілом на підгрупи). В останньому випадку додатково має бути зазначений спосіб, за яким спортсмени, що перемогли, переходять до наступної сходинок спортивних змагань, а ті, що програли, відсівуються. Спортивні змагання в цьому випадку поділяються на основну частину і фінал.

2) спортивні змагання можуть проводитися за одним з таких способів:

олімпійська система (до першої поразки);

колова система – кожен учасник зустрічається з кожним;

вибування до двох поразок;

колова система з поділом на підгрупи.

Якщо в одній ваговій категорії бере участь велика кількість спортсменів, дозволяється поділяти учасників на дві підгрупи з таким розрахунком, щоб найсильніші спортсмени за жеребкуванням опинилися в різних підгрупах.

В разі розбивки учасників на дві підгрупи для визначення особистих місць проводиться півфінал і фінал. З кожної підгрупи до півфіналу виходять по два спортсмени, що посіли перше і друге місця в підгрупі, у цьому разі учасник, що посів перше місце в одній підгрупі зустрічається з учасником, що посів друге місце в іншій підгрупі.

Переможці півфіналів розігрують між собою у фіналі перше і друге місця, а переможені ними – третє місце. У попередньому турі спортивних змагань учасники зустрічаються між собою за коловим способом, а у фінальному турі – за олімпійською системою. В разі виходу у фінал учасників з однієї підгрупи враховується результат проведеної ними раніше зустрічі. Учасники, що не увійшли до фінальної або півфінальної групи, закінчують спортивні змагання.

4. Порядок поєдинків між учасниками (командами) визначається жеребкуванням і вибраними системою і способом проведення спортивних змагань.

Система і спосіб проведення попередньої та фінальної частин спортивних змагань вибираються жеребкуванням (якщо інше не встановлено Положенням).

III. Учасники спортивних змагань

1. Вікові групи учасників спортивних змагань

1. Учасники спортивних змагань поділяються на такі вікові групи:

1) у розділі фулл-контакт:

юнаки / юначки – 12-13 років;

юнаки / юначки – 14-15 років;

юніори / юніорки – 16-17 років;

дорослі (молодь) – 18-20 років;

дорослі – 21-36 років;

дорослі – 37-45 років;

ветерани – понад 46 років.

2) у розділі клоз-контакт:

молодші юнаки / юначки – 8-9 років;

молодші юнаки / юначки – 10-11 років;

юнаки / юначки – 12-13 років;

юнаки / юначки – 14-15 років;

юніори / юніорки – 16-17 років;

дорослі (молодь) – 18-20 років;

дорослі – 21-36 років;

дорослі – 37-45 років;

ветерани – понад 46 років.

3) у розділі граунд-файт:

молодші юнаки / юначки – 8-9 років;

молодші юнаки / юначки – 10-11 років;

юнаки / юначки – 12-13 років;

юнаки / юначки – 14-15 років;

юніори / юніорки – 16-17 років;

дорослі (молодь) – 18-20 років;

дорослі – 21-36 років;

дорослі – 37-45 років;

ветерани – понад 46 років.

4) у розділі самозахист:

юнаки / юначки – 14-15 років;

юніори / юніорки – 16-17 років;

дорослі – 18-36 років;

дорослі – 37-45 років;

ветерани – понад 46 років.

2. Вік учасників спортивних змагань визначається за роком народження.

Учасники молодшої групи можуть брати участь у спортивних змаганнях старшої групи в нижчій на одну позицію ваговій категорії за умови допуску тренерським складом, за рішенням головного судді спортивних змагань (його заступника), а також за згодою одного із батьків (усиновлювача або піклувальника).

За рішенням суддівського корпусу у деяких групах допускається об'єднання чоловічих і жіночих категорій. Вікові категорії “дорослі” за рішенням суддівської колегії можуть бути об'єднані в одну категорію 18 - 36 або 18 - 45 років.

2. Допуск учасників до спортивних змагань

1. Умови допуску учасників до спортивних змагань, їх кваліфікація та вік, а також перелік документів, що подаються організаторам спортивних змагань, визначаються Положенням.

2. Поіменна заявка від команди (організації) на участь у спортивних змаганнях оформляється за встановленою формою (додаток 1) з обов'язковою наявністю завірених печатками підписів керівника організації, тренера та лікаря, що засвідчують відповідну підготовленість учасників.

3. Строк подання попередніх заявок вказується у Положенні.

Остаточна заявка на участь у спортивних змаганнях має бути надана представником команди в мандатну комісію до початку зважування.

4. Мандатну комісію очолює головний суддя спортивних змагань. До складу мандатної комісії входять:

заступник головного судді;

головний секретар;

лікар;

представник організації, що проводить спортивні змагання.

5. Допуск учасників до спортивних змагань здійснюється мандатною комісією, яка перевіряє заявки і документи учасників на відповідність вимогам цих Правил та Положення.

6. Відповідальність за допуск учасників до спортивних змагань у спірних ситуаціях несе головний суддя спортивних змагань.

7. Організатори спортивних змагань не несуть відповідальності за отримані учасниками травми або нещасні випадки, що можуть статися під час спортивних змагань.

Організатори спортивних змагань забезпечують присутність бригади швидкої допомоги під час проведення спортивних змагань.

8. Усі учасники спортивних змагань зобов'язані бути застрахованими від нещасних випадків та травм, які вони можуть отримати під час спортивних змагань.

Незастраховані учасники не допускаються до спортивних змагань.

3. Вагові категорії

1. Учасники спортивних змагань поділяються на такі вагові категорії:

Молодші юнаки / юначки 8-9 років	Молодші юнаки / юначки 10-11 років	Юнаки / Юначки 12-13 років	Юнаки / Юначки 14-15 років
25 кг	30 кг	40 кг	50 кг / 42 кг
30 кг	35 кг	45 кг	55 кг / 47 кг
35 кг	40 кг	50 кг	60 кг / 53 кг
40 кг	45 кг	55 кг	65 кг / 58 кг
45 кг	50 кг	60 кг	70 кг / 64 кг

понад 45 кг	55 кг	65 кг	75 кг / 70 кг
-	понад 55 кг	понад 65кг	понад 75 кг / 70 кг

Юніори/Юніорки 16-17 років	Дорослі жінки 18-36 років	Дорослі чоловіки 18-21 та 21-36 років	Дорослі чоловіки та ветерани Понад 36 років
55 кг / 47 кг	50 кг	57 кг	63 кг
60 кг / 53 кг	56 кг	63 кг	70 кг
65 кг / 59 кг	62 кг	70 кг	77 кг
70 кг / 65 кг	68 кг	77 кг	85 кг
75 кг / 71 кг	74 кг	85 кг	93 кг
80 кг / 77 кг	80 кг	93 кг	100 кг
понад 80 кг / 77 кг	понад 80 кг	понад 93 кг	понад 100 кг

4. Зважування учасників

1. Під час процедури зважування встановлюється відповідність ваги учасника мевам однієї з вагових категорій. Учасник має право виступати в тій ваговій категорії, яка встановлена для нього процедурою зважування і вище.

2. Порядок і час зважування учасників спортивних змагань вказується в Положенні. Спортсмен, що спізнився або не з'явився на зважування, до спортивних змагань не допускається.

3. Протягом 1 години до початку зважування учасникам надається право проводити контроль своєї ваги на вагах, на яких буде проводитися офіційне зважування.

4. Зважування проводиться один раз у перший день спортивних змагань або напередодні.

5. Якщо зважування проводиться в день спортивних змагань, воно починається не менше ніж за 3 години до початку спортивних змагань.

6. Учасники однієї вікової та вагової категорії мають зважуватися на одних тих самих вагах.

7. Зважування проводить бригада суддів, призначена головним суддею, в яку входять: заступник головного судді (один з керівників килима), представник секретаріату спортивних змагань і двоє суддів.

8. Перед зважуванням усі учасники проходять зовнішній медичний контроль у лікаря спортивних змагань.

9. Учасники зважуються в плавках (купальниках).

10. Під час процедури зважування учасник зобов'язаний надати документ, що засвідчує його особу.

11. Результати зважування вносяться до протоколу, який підписують усі члени бригади.

5. Обов'язки та права учасників

1. Обов'язки учасників:

дотримуватись вимог цих Правил та Положення;

виконувати вимоги суддів;

негайно бути на майданчику за викликом суддівської колегії;

в разі неможливості з якихось причин продовжувати спортивні змагання негайно повідомити про це суддівську колегію;

виконувати вітання і ритуал, прийнятий на спортивних змаганнях;

бути коректним відносно всіх учасників, суддів, осіб, які проводять і обслуговують спортивні змагання, глядачів;

мати під час виступів коротко підстрижені нігті, бути в охайній сертифікованій спортивній формі, виключно з символікою Федерації.

2. Учасник має право:

звертатися до суддів через представника команди; під час проведення особистих спортивних змагань (за відсутності представника) звертатися жестами до рефері;

за 1 годину до початку зважування проводити контроль ваги на вагах офіційного зважування;

своєчасно отримувати необхідну інформацію щодо ходу спортивних змагань: програму спортивних змагань, зміни в програмі спортивних змагань, склад пар чергового кола, результати поєдинків тощо;

використовувати в ході кожного поєдинку не більше ніж 3 хвилини на отримання медичної допомоги.

6. Представники, тренери і капітани команд

1. Посередником між суддівською колегією і учасниками є представник (керівник) команди. Якщо команда не має спеціального представника, його обов'язки виконує тренер або капітан команди.

2. Представник команди відповідає за дисципліну учасників команди та забезпечує своєчасну явку їх на спортивні змагання.

3. Представник команди, присутній на нараді суддівської колегії, бере участь у жеребкуванні, якщо воно проводиться спільно з представниками.

4. Представник команди може подати головному судді письмовий протест у разі порушення цих Правил або Положення в письмовій формі із зазначенням пункту, який, на його думку, був порушений.

5. Представникам команди забороняється втручатися в дії суддів та осіб, які проводять спортивні змагання.

6. Представник команди під час спортивних змагань перебуває на місці, спеціально відведеному для представників.

7. Представник (тренер) команди не може бути одночасно суддею даних спортивних змагань.

8. За невиконання обов'язків представник може бути відсторонений від керівництва командою.

7. Ритуал спортивних змагань

1. Рефері і бокові судді перед початком проведення поєдинку вишуковуються і виконують загальний уклін на краю майданчика для проведення спортивних

змагань. Рефері розташовується в центрі. Перед виходом з майданчика судді знову збираються разом і повторюють загальний уклін.

Перед початком поєдинку за командою рефері спортсмени виконують спочатку уклін один одному, потім, повертаючись до столу головного судді, виконують уклін колегії суддів.

2. Спортсмен після оголошення оцінки, покарання чи попередження виконує уклін в бік рефері.

У разі вимушеного очікування одного з учасників (надання медичної допомоги або контроль його стану) спортсмен, який залишився на майданчику сідає зі свого боку на виході з майданчика на коліна, спиною до центру майданчика.

3. Після закінчення поєдинку і оголошення переможця спортсмени виконують уклін і виходять з майданчика.

4. Спортсмени виконують уклін, виходячи на майданчик та з майданчика.

IV. Суддівська колегія

1. Склад суддівської колегії

1. Для суддівства спортивних змагань організатором утворюється суддівська колегія, чисельність якої залежить від статусу спортивних змагань, та мандатна комісія.

2. До складу головної суддівської колегії спортивних змагань входять: головний суддя, заступник головного судді (у тому числі керівники майданчиків), головний секретар, судді-рефері, бокові судді (або суддя за столом), хронометристи, інформатори, судді при учасниках.

Мандатна комісія – орган, який формується організаторами спортивних змагань для контролю документів та допуску учасників до участі в спортивних змаганнях, організації зважування учасників, визначення виду та способу проведення спортивних змагань, формування порядку поєдинків та виступів, складається з головного судді, головного секретаря та його заступників;

3. Обслуговуючий персонал – коментатори, лікарі, комендант та інші.

4. Поєдинок судить суддівська бригада у складі: керівник майданчика, рефері, двох бокових суддів, хронометрист, технічний секретар (або суддя за столом), інформатор.

5. Дії учасників у поєдинку оцінює нейтральна суддівська трійка суддів, яка представляє різні команди. Кожен з них приймає рішення щодо оцінки дій учасників самостійно і під час розбору протестів і спірних моментів зобов'язаний аргументувати свої дії відповідними положеннями Правил. В окремих випадках допускається суддівство одним рефері на килимі та судді за столом.

6. Суддя зобов'язаний мати посвідчення спортивного судді, знати вимоги цих Правил.

7. Суддівська форма складається з темного костюма, краватки, сорочки білого кольору, спортивного взуття. З дозволу головного судді рефері і бокові судді можуть бути без піджаків та з метеликом замість краватки. У літню пору року допускається використання темних брюк і тенісок-поло з логотипами Федерації та суддівським значком.

2. Головний суддя

1. Головний суддя організовує проведення спортивних змагань та суддівство згідно з цими Правилами та Положенням і взаємодіє з організатором спортивних змагань.

2. Обов'язки головного судді:

перевірити готовність до спортивних змагань приміщення, обладнання, інвентарю їх відповідність, а також переконатися в наявності необхідної документації;

призначити бригади суддів на зважування;

провести жеребкування учасників;

затвердити графік ходу спортивних змагань;

розподілити суддів за бригадами на окремі майданчики;

проводити засідання суддівської колегії за участю представників команд перед початком спортивних змагань (для оголошення Програми спортивних змагань і порядку роботи суддівської колегії) і щодня після їх закінчення (для

обговорення ходу спортивних змагань, результатів дня), а також у тих випадках, коли це необхідно;

вживати всіх необхідних заходів для того, щоб виключити, а у разі необхідності виправити помилки, допущені суддями;

своєчасно винести рішення за протестами, що надійшли від представників (тренерів, капітанів) команд, відповідно до цих Правил;

затвердити склад пар фіналістів і призначити бригади для проведення спортивних змагань;

дати оцінку роботи кожного члена суддівської колегії за п'ятибальною системою;

у встановлений термін надати звіт до організації, що проводить спортивні змагання.

3. Права головного судді:

відмінити спортивні змагання, якщо до їх початку місце проведення, обладнання або інвентар не відповідають вимогам Правил;

перервати поєдинок, влаштувати перерву або припинити спортивні змагання у разі несприятливих умов, що заважають нормальному проведенню спортивних змагань;

внести зміни до Програми і графіку ходу спортивних змагань;

змінити функції суддів у ході спортивних змагань;

відсторонити суддів, які вчинили грубі помилки або не справляються з виконанням покладених на них обов'язків, зазначивши це у звіті;

зробити попередження (або усунути від виконання обов'язків) представникам, тренерам і капітанам команд, що допустили грубість або вступили в суперечку з суддями, а також подали необґрунтовані протести;

затримати оголошення оцінки технічної дії або результату двобою, якщо думки суддів розходяться, а також, якщо він не згоден з їх рішенням, для додаткового обговорення та винесення остаточного рішення;

не допускати до спортивних змагань учасників, які за віком, спортивною кваліфікацією та за станом екіпіровки не відповідають вимогам Правил або Положення.

4. Головний суддя не має права змінити Положення, а також відсторонити або замінити суддів під час поєдинку.

Виконання розпоряджень головного судді обов'язкове для учасників, суддів, представників і тренерів команд.

За дорученням головного судді його функції на спортивних змаганнях може виконувати один з його заступників чи керівників майданчиків.

3. Головний секретар

1. Головний секретар призначає своїх заступників та формує Секретаріат спортивних змагань.

2. Головний секретар керує роботою Секретаріату спортивних змагань та:

- 1) входить до мандатної комісії і у бригаду суддів на зважуванні;
- 2) бере участь у проведенні жеребкування;
- 3) складає графік ходу спортивних змагань;
- 4) складає порядок зустрічей із кіл;
- 5) контролює оформлення протоколів поєдинків;
- 6) оформляє розпорядження і рішення головного судді;
- 7) представляє головному судді результати спортивних змагань на затвердження і необхідні дані для підсумкового звіту;
- 8) з дозволу головного судді надає відомості представникам, коментаторам і кореспондентам;
- 9) перед початком спортивних змагань перевіряє наявність учасників даного дня спортивних змагань і відповідність їх форми вимогам цих Правил;
- 10) знайомить учасників з програмою та графіком ходу спортивних змагань;
- 11) попереджає учасників щодо порядку їх виходу на майданчик;
- 12) повідомляє головного суддю щодо неявки і зняття учасників із спортивних змагань.

4. Керівник майданчика

1. Керівник майданчика в ході суддівства поєдинку розташовується за суддівським столом і керує роботою суддівської бригади та:

- 1) комплектує бригади суддів на поєдинок з дозволу головного судді;
- 2) викликає на майданчик і представляє учасників поєдинку, а також оголошує результат (за відсутності коментатора);
- 3) фіксує попередження, яке показуються рефері;
- 4) за необхідності може поєднувати роботу керівника майданчика і бокового судді;
- 5) в разі поєднання роботи керівника майданчика і бокового судді дає свою оцінку дій учасників і ситуацій і, за більшістю голосів суддів, оголошує остаточне рішення.

5. Рефері

1. Рефері, перебуваючи на майданчику, керує ходом поєдинку, оцінює дії і положення учасників і стежить за тим, щоб поєдинок проходив згідно з вимогами цих Правил.

2. Рефері може подавати команди українською, англійською або японською мовою.

3. Дії рефері:

- 1) бере участь у представленні учасників;
  - 2) перевіряє перед початком поєдинку наявність, відповідність та якість необхідної екіпіровки учасників;
  - 3) перед початком поєдинку дає команду "Зайняти свої місця" для виходу учасників на майданчик;
  - 4) на початку і в кінці поєдинку дає команду "Уклін" ("Рей") для виконання учасниками привітання;
  - 5) дає команду "Бій" ("Хаджіме") щодо початку поєдинку і його відновлення після перерв;
  - 6) перериває поєдинок командою "Стоп" ("Яме").
4. Переривання поєдинку відбувається в таких випадках:

- 1) якщо учасники виявилися поза майданчиком;
- 2) якщо учасники недостатньо активні і не роблять реальних спроб проведення будь-яких технічних дій;
- 3) якщо одному з учасників необхідно надати медичну допомогу, супроводжуючи це командою "Зупинити час";
- 4) якщо виявлено непорядок в костюмі або екіпіровці учасників;
- 5) якщо учасник порушив ці Правила або проводить заборонений прийом, і йому необхідно оголосити зауваження або попередження;
- 6) за сигналом секундометриста після закінчення часу, відведеного на поєдинок;
- 7) на вимогу керівника майданчика;
- 8) на вимогу бокового судді, якщо це можливо в даний момент;
- 9) на прохання учасника, якщо це можливо в даний момент;
- 10) якщо йому потрібна консультація з приводу ситуацій, не передбачених цими Правилами;
- 11) у разі подання сигналу щодо здачі учасника, захопленого на больовий або задушливий прийом;
- 12) у разі нокауту одного з учасників;
- 13) якщо в поєдинку має місце явна перевага одного з учасників;
- 14) якщо приймається рішення щодо зняття учасника з поєдинку або його дискваліфікацію;
- 15) в разі оголошення результату поєдинку, стоячи на середині майданчика, вказує на переможця жестом руки в його бік і вгору.

5. Якщо під час поєдинку один з учасників виявився поза майданчиком – зупиняє поєдинок, повертає учасників на середину майданчика і оголошує "Вихід" ("Дзьогай"), а потім оголошує зауваження учаснику, який вийшов за межі майданчика.

6. Якщо спортсмен, що захищається, проводить заборонений прийом, рефері, не зупиняючи поєдинку, вимагає від нього припинити проведення забороненого прийому і робить йому усне зауваження. У разі ігнорування

зауважень рефері перериває поєдинок, оголошуючи попередження за проведення забороненого прийому.

7. У разі якщо один з учасників у результаті удару, кидка або інших технічних дій виявився не в змозі продовжувати поєдинок деякий час, рефері має зупинити поєдинок і почати голосно і чітко по-секундний відлік, за чергою випрямляючи пальці піднятою вгору правої руки. Рефері має виконувати відлік від одного до п'яти, уважно спостерігаючи за станом учасника:

1) перед початком відліку рефері має відправити учасника, що атакував, на його вихідне місце в центр майданчика і почати відлік;

2) якщо учасник встиг відновитися на рахунок "чотири", рефері дає команду продовження поєдинку. В разі отримання другого нокдауну рефері віддає перемогу супернику;

3) якщо учасник не встиг відновитися на рахунок "п'ять", рефері оголошує перемогу його суперникові.

8. Якщо один з учасників тимчасово залишає майданчик з метою звернення до лікаря за наданням медичної допомоги, рефері відправляє другого учасника на вихідне місце в центр килима в положення сидячи на колінах, спиною до центру килима.

9. Фіксує активні дії спортсменів в основний час для визначення перемоги одного зі спортсменів за рішенням судей. Такими активними діями вважаються: амплітудний кидок з відривним двох ніг, удар, який призвів до нокдауну суперника, та попередження за пасивне ведення поєдинку.

6. Боковий суддя та суддя за столом

1. Кількість бокових суддів становить від 2 до 4 осіб.

2. Бокові судді розташовуються у кутах майданчика. У разі необхідності боковий суддя переміщується уздовж краю майданчика, щоб підійти ближче до учасників, краще бачити ситуацію, що склалася, а також, за необхідності, допомогти рефері зупинити поєдинок для запобігання отримання травм спортсменами.

3. Боковий суддя допомагає учасникам підготувати екіпіровку для перевірки рефері або привести її до ладу під час поєдинку або виступу.

4. У разі активної технічної дії або порушення правил спортсменами під час поєдинку, що призводять до зупинки поєдинку, боковий суддя подає сигнал щодо цього рефері поєдинку піднявши руку в гору, в разі оцінки "Вадза-арі" – руку в сторону, в разі оцінки "Юка" – руку вниз під кутом 45 градусів.

5. Боковий суддя може запропонувати оголосити попередження учаснику (учасникам) або зняти його (їх) з поєдинку.

6. У разі, необхідності переривання поєдинку боковий суддя робить відповідний жест, привертаючи увагу рефері, і вказує йому на ті чи інші моменти поєдинку.

7. В ході визначення результату поєдинку боковий суддя робить жест в бік спортсмена, якого вважає переможцем даного поєдинку. У спірних ситуаціях бере участь у нараді суддівської колегії, висловлюючи свою думку з даного епізоду поєдинку.

8. В разі організації суддівства окремих поєдинків з одним рефері, технічний секретар отримує функції судді за столом та, крім функції фіксації технічних дій спортсменів, може висловлювати свою думку та впливати на рішення рефері щодо оцінки дій спортсменів.

7. Суддя-хронометрист

1. Суддя-хронометрист знаходиться за столом керівника майданчика. За командою щодо початку поєдинку включає секундомір. Подає сигнал закінчення часу, обов'язкового для фіксування.

2. Суддя-хронометрист фіксує:

- 1) початок і закінчення поєдинку;
- 2) час запізнення спортсмена на майданчик після першого дзвінка;
- 3) оголошує час після перших і кожних наступних 30 секунд.

3. Суддя-хронометрист за жестом рефері "Зупинити час" зупиняє секундомір і знову пускає його за командою "Бій".

8. Технічний секретар, інформатор, коментатор, суддя за столом

1. Технічний секретар знаходиться за столом керівника майданчика і після закінчення поєдинку записує у відповідні графи суддівського протоколу інформацію щодо поєдинку.

2. Зняття учасника з поєдинку за чергове порушення цих Правил зазначається в протоколі знаком (X), у разі зняття учасника в ході поєдинку зі спортивних змагань використовується знак (X) з поясненням "травма" або "порушення Правил".

3. У разі невиходу учасника на поєдинок він знімається зі спортивних змагань. Проти його прізвища записується або "н/я" (неявка), або "мед" (знятий лікарем).

Робити в протоколі інші записи забороняється.

4. Коментатор оголошує програму і порядок проведення спортивних змагань, представляє учасників чергового поєдинку, дає їм спортивні характеристики, пояснює окремі положення та оголошує результат кожного поєдинку з дозволу головного судді.

5. Залежно від рівня технічного обладнання допускається поєднувати роботу судді-хронометриста та інформатора, технічного секретаря та інформатора або технічного секретаря та судді за столом.

6. У разі відсутності коментатора з дозволу головного судді керівники майданчиків можуть представляти суддівську бригаду майданчика, викликати на поєдинок і представляти чергову пару учасників, в ході поєдинку оголошувати оцінки прийомів, а після його закінчення – результат.

9. Лікар спортивних змагань

1. Лікар спортивних змагань входить до складу суддівської колегії на правах заступника головного судді з медичної частини і бере участь у її роботі та:

- 1) входить до складу комісії з приймання місця спортивних змагань;
- 2) перевіряє правильність оформлення заявок, наявність візи лікаря щодо допуску учасників до спортивних змагань;

- 3) присутній на зважуванні, проводить медичний контроль (зовнішній огляд) учасників;
- 4) стежить за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог у місцях проведення спортивних змагань;
- 5) здійснює медичне обстеження і спостереження за учасниками в процесі спортивних змагань;
- 6) безпосередньо на майданчику надає медичну допомогу, робить висновок щодо можливості або неможливості продовження поєдинку або спортивних змагань, негайно повідомляє про це головного суддю спортивних змагань і надає йому відповідну довідку для секретаріату;
- 7) після закінчення спортивних змагань надає звіт щодо медико-санітарного забезпечення спортивних змагань із зазначенням випадків захворювань і пошкоджень.

10. Комендант спортивних змагань

1. Комендант спортивних змагань відповідає за своєчасну підготовку і художнє оформлення місць спортивних змагань, безпеку учасників і глядачів, радіофікацію приміщення, підтримання порядку під час спортивних змагань, а також забезпечує всі необхідні заходи за вказівкою головного судді.

2. Комендант спортивних змагань відповідає за підготовку та придатність до використання обладнання та інвентарю для проведення спортивних змагань.

11. Жести суддів

1. Сигнали учасникам подаються рефері, боковим суддею, керівником майданчика жестами, що характеризують певну дію.

№	Жест	Р	Б	П	Опис жестів
1	Представлення учасників	Х			Стоїть обличчям до суддівського столу і симетрично відносно учасників. Під час представлення учасника простягає в його бік пряму руку
2	"Учасники по	Х			Прямими руками з розкритою долонею вниз

	місцях"			вказує на місця в центрі майданчика, призначені для початку поєдинку
3	Вітайте поклоном ("Рей")	X		Вказує на учасників і, потім, згинаючи руки в ліктьових суглобах, направляє пальці один до одного (долоні спрямовані вниз, передпліччя паралельні підлозі) і оголошує "Уклін" ("Рей")
4	Зупинки або переривання поєдинку ("Яме")	X		Піднімає руку на рівні особи, долонею вперед, пальці вертикально вгору, оголошуючи "Стоп" ("Яме")
5	Вихід за межі майданчика	X	X	Малюючи вказівним пальцем у повітрі дві перпендикулярні лінії, уявні межі майданчика, оголошує "Дзьогай" або "Вихід"
6	Попередження та дискваліфікація	X		Ставить учасників на їхні місця, повернувшись у бік покараного, вказівним пальцем показує послідовно: <ol style="list-style-type: none"> 1. у напрямку його ніг та оголошує "Шидо", або "Перше попередження"; 2. у напрямку середини тулуба та оголошує "Чуй" або "Друге попередження"; 3. у напрямку голови та оголошує "Хансоку Маке" або "Дискваліфікація", після цього вказує в напрямку за межі майданчика з вимогою покинути його
7	Зупинити час	X		Накласти кисть однієї руки долонею на пальці іншої руки, розташованої перед грудьми розкритою долонею пальцями вгору
8	Оголошення переможця	X		Поставивши обох учасників на їх місця, при оголошенні переможця, підняти від своїх

					грудей в напрямку голови переможця найближчу до нього руку
9	Якщо в основний або додатковий час не виявлено переможця	X			Схрещує прямі руки знизу долонями до себе
10	Сигнали бокових суддів рефері щодо активної технічної дії або порушення правил		X		В разі коли боковий суддя побачив активну технічну дію або порушення правил, які мають призвести до зупинки поєдинку, він має подати сигнал рефері поєдинку, піднявши руку вгору, в разі оцінки "Вадза-арі" – руку в сторону, в разі оцінки "Юкка" – руку вниз під кутом 45 градусів
11	Рішення суддів	X	X	X	Підняти руку вгору в бік учасника, якого суддя вважає переможцем

Р – рефері, Б – боковий суддя, П – керівник майданчика.

2. Жести показуються близько 3-х секунд. Спочатку показується виконана дія, а потім відповідна оцінка, зауваження або попередження.

V. Місце проведення спортивних змагань

1. Майданчик для поєдинку

1. Місце спортивних змагань ділиться на дві зони: зону спортивних змагань і зону безпеки.

2. Спортивні змагання з комбат Дзю-Дзюцу можуть проводитися на борцівському килимі або татамі. Зона спортивних змагань має бути розміром не менше 6х6 метрів і не більше 8х8 метрів.

3. Зона безпеки, що знаходиться за майданчиком, має бути шириною не менше двох метрів.

2. Інвентар для проведення спортивних змагань

1. Звуковий сигнал (гонг) може бути будь-якої системи, що забезпечує гучне звучання.
2. Ваги для зважування мають бути точно вивірені згідно з еталоном.
3. Секундоміри мати бути з пристроєм для зупинки та включення без скидання показань до закінчення поєдинку.
4. Для інформування учасників спортивних змагань і представників щодо програми, графіку та ходу спортивних змагань встановлюється інформаційний щит. Розміри і конструкція щита, місце його встановлення узгоджують з секретаріатом спортивних змагань до початку проведення спортивних змагань.
5. Кожний майданчик забезпечується достатньою кількістю поясів червоного і білого (синього) кольору, а також рукавичками з відкритими пальцями не менше ніж 8 унцій.

3. Вимоги до місць спортивних змагань

1. Майданчик має бути освітлений зверху світильниками відбитого або розсіяного світла із захисною сіткою. Коефіцієнт природного освітлення залу має бути не менше 1:6.
2. В процесі проведення спортивних змагань в приміщенні температура повітря має бути від +15 до +25 градусів за Цельсієм. Вентиляція має забезпечувати триразовий обмін повітря за годину.
3. В разі проведення спортивних змагань на відкритому повітрі температура має бути від +15 до +25 градусів за Цельсієм. Майданчик має бути захищений від попадання прямих сонячних променів.

VI. Форма і екіпірування учасника

1. Гі – традиційна, сертифікована Федерацією форма для занять комбат Дзю-Дзюцу білого або синього кольору, що складається зі штанів і куртки з символікою Федерації.

Рукава куртки покривають ліктьовий суглоб (досягають більше ніж середини передпліччя витягнутої вперед руки) і мають бути достатньо широкими, щоб просвіт між рукавом і рукою був не менше ніж 5 см.

Підлоги куртки мають доходити до середини стегна.

Пояс, обгорнутий два рази навколо стегон або попереку і зав'язаний пласким вузлом, має стягувати куртку так, щоб поли куртки не розходилися. Кінці зав'язаного пояса не можуть звисати нижче колін.

Штани за довжиною мають покривати не менше двох третин гомілки і бути достатньо широкими, щоб просвіт між штанами і ногою був не менше 5 см.

2. Перед виходом на майданчик для поєдинку учаснику, викликаному першим, пов'язується червоний пояс, а його супернику – білий або синій.

3. Учасники проводять поєдинки босоніж або в м'якому взутті (з дозволу рефері).

4. Учасникам поєдинку забороняється одягати на тіло предмети, що можуть привести до травми: каблучки, намиста, годинники, ланцюжки тощо.

5. Обов'язковим захисним екіпіруванням учасника є бандаж (захист на пах), спеціальні ударно-захватні рукавички вагою не менше ніж 8 унцій та капа (для розділу фулл-контакт), м'який захист на гомілку. Бандаж одягається під штани.

Рукавички встановленого зразка з відкритими для захоплень пальцями з пружним захисним наповнювачем, не видаленим та не зіпсованим. Вони мають бути безпечними на весь час їх використання.

6. Для вікових категорій молодших юнаків, юнаків та юніорів застосовуються додаткові вимоги щодо використання захисної екіпіровки (для розділу фулл-контакт):

юнаки/юначки 12-15 років – бандаж (захист на пах), спеціальні ударно-захватні рукавички вагою не менше 10 унцій, м'який захист на гомілку, шолом з жорстким захистом обличчя та передньої частини голови, капа за бажанням спортсмена, м'який захист корпусу для дівчат;

юніори/юніорки 16-17 років – бандаж (захист на пах), спеціальні ударно-захватні рукавички вагою не менше 10 унцій, м'який захист на гомілку, шолом з відкритим обличчям, капа, м'який захист корпусу для дівчат.

7. За бажанням учасник може використовувати додаткове захисне екіпірування, якщо це дозволено Положенням: капа, налокітники, накладки на ноги, що оберігають спортсменів від можливих ушкоджень. Накладки на ноги (щитки) не можуть містити будь-які тверді частини (пластик, метал, бамбук та інше).

8. Перед поєдинком захисне спорядження має бути перевірено та підтверджено рефері або боковими суддями.

VII. Правила суддівства

1. Зміст поєдинку

1. Дозволяється виконувати кидки, больові і задушливі прийоми, удари руками і ногами, імітацію ударів, а також інші атакуючі та захисні дії у певних положеннях учасників.

2. Положення учасників:

1) стоячи – положення спортсмена, він торкається майданчику тільки ступнями ніг (стоїть на ногах);

2) партер – положення спортсмена, він торкається майданчика ще якою-небудь частиною тіла, крім ступнів ніг.

3. Кидком вважаються:

Дія учасника, в результаті якої суперник втрачає рівновагу і падає на килим, на спину, на бік, на живіт з подальшою фіксацією і імітацією добивання. Кидки діляться на амплітудні кидки з відривом двох ніг і на кидки звалюванням:

- амплітудний кидок з відривом двох ніг зараховується, коли один з учасників технічною дією переводить суперника з позиції стоячи в позицію партер, в результаті дві ноги якого відриваються від килима в повітря, і суперник падає на спину або бік. Якщо суперник падає на живіт, кидок зараховується в разі подальшої фіксації суперника в позиції на животі протягом трьох секунд і безконтактної імітації добивання зверху в хребет;

- кидком звалюванням вважається кидок, в разі якого один з учасників технічною дією переводить іншого з позиції стоячи в позицію партер без відриву

двох ніг, в результаті якої суперник падає на спину, бік або на живіт з подальшою фіксацією і безконтактною імітацією добивання в хребет.

4. Больовими і задушливими прийомами вважаються такі дії:

больовим захват руки або ноги суперника, що дозволяє проводити перегинання (важіль) або обертання в суглобі (вузол), утиск сухожиль або м'язів (утиск) і вимушує суперника визнати себе переможеним;

задушливим вважається механічне здавлювання органів дихання і кровообігу шляхом затягування, в результаті якого суперник подає сигнал здачі або починає втрачати свідомість.

5. Ударами і імітацією ударів вважаються такі дії:

удари, що виконуються руками і ногами (у тому числі колінами) в дозволені для їх нанесення місця. Оцінюються тільки точні акцентовані удари, які спричинили втрату рівноваги в додатковий час або неможливість продовжувати поєдинок більше 3 секунд;

імітація удару оцінюється тільки в тому разі, коли вона була виконана точно, з широкою амплітудою та перенесенням маси тіла в удар у татамі, чітко (з повною фіксацією суперника) в незахищену поверхню, мінімум три рази. Якщо суперник встиг закритися, імітація не зараховується. Імітація удару рукою оцінюється тільки у разі, коли учасник, що атакує знаходиться в стійкому положенні, стоячи або стоячи на колінах, а його суперник – в положенні лежачи. Імітація удару ногою виконується з положення стоячи, ударом стопою у поверхню майданчика біля голови суперника.

2. Початок і кінець поєдинку

1. Перед початком поєдинку учасники, після їхнього виклику, встають на краї майданчика.

2. Учасник, викликаний першим (з червоним поясом), стає праворуч від рефері, а його суперник (з білим поясом або синім) – зліва. В момент виходу на майданчик, йдучи з майданчика, учасники мають виконати уклін.

3. Перед початком поєдинку учасники за командою рефері займають свої місця в центрі майданчика і за командою "Уклін" ("Рей") виконують уклін рефері, а потім один одному.

4. Поєдинок закінчується за командою рефері.

5. Після закінчення поєдинку учасники займають ті самі місця на майданчику, що й перед початком поєдинку для оголошення переможця. Після оголошення переможця учасники виконують уклін один одному, потім рефері і виходять з майданчика.

6. Удар або кидок, розпочатий або той, що проводиться одночасно з сигналом щодо закінчення поєдинку, підлягає оцінці.

3. Хід і тривалість поєдинку

1. Тривалість поєдинку для розділів фулл-контакт та клоз-контакт встановлюється Положенням у таких межах:

1) для дорослих та юніорів – 2 - 6 хвилин. Для дорослих основний час поєдинку становить 2 - 3 хвилини, додатковий час триває до першої активної технічної дії. Додатковий час не перевищує трьох хвилин чистого часу. У разі не виявлення переможця в основний і додатковий час результат поєдинку визначається за рішенням суддівської бригади (більшістю голосів) голосуванням, головний суддя за потреби може брати участь у голосуванні;

2) для юнаків – 2 - 4 хвилини. Відлік часу поєдинку починається з першої команди рефері "Бій" ("Хаджіме"). Час перерв, супроводжуваних жестом рефері «Зупинити час», не включається в чистий час поєдинку.

2. Тривалість поєдинку для розділу граунд-файт встановлюється Положенням у таких межах:

1) для дорослих та юніорів – 3 - 8 хвилин. Для дорослих основний час поєдинку становить 3 хвилини, додатковий час триває до першої активної технічної дії. Перший додатковий час - 3 хвилини чистого часу, другий додатковий час – 2 хвилини. У разі не виявлення переможця в основний і додатковий час результат поєдинку визначається за рішенням суддівської

бригади (більшістю голосів) голосуванням, головний суддя за потреби може брати участь у голосуванні;

2) для юнаків – 2 - 6 хвилин. Відлік часу поєдинку починається з першої команди рефері "Бій" ("Хаджіме"). Час перерв, супроводжуваних жестом рефері «Зупинити час», не включається в чистий час поєдинку.

4. Протягом поєдинку учасники не мають права йти з майданчика без дозволу рефері. У разі необхідності учасник може за вказівкою рефері покинути майданчик для приведення в порядок костюма (екіпірування).

4. Кількість поєдинків

1. Якщо спортивні змагання тривають один день, кількість поєдинків для дорослих не може перевищувати восьми.

2. Якщо спортивні змагання тривають більш ніж один день, кількість поєдинків у день не може перевищувати п'яти.

3. Якщо для юнаків спортивні змагання проходять в один день, кількість поєдинків не може перевищувати шести.

4. Відпочинок між поєдинками має бути не менше 20 хвилин.

5. Результат і оцінка поєдинку

1. Результатом поєдинку може бути перемога одного з учасників і поразка іншого, а також поразка обох учасників.

2. Перемога може бути:

1) чистою (в основний або додатковий час);

2) за попередженнями (штрафи за заборонені дії чи виходи за межі майданчика);

3) за рішенням суддів.

6. Чиста перемога

1. Чиста перемога ("Іппон") присуджується:

1) за виконання больового або задушливого прийому, нокауту, повторного нокдауну;

2) у разі явної переваги одного з учасників;

3) у разі зняття з поєдинку або дискваліфікації суперника;

4) у разі неможливості продовжувати поєдинок (відмова, неявка, зняття лікарем, представником);

5) безконтактна імітація ударів у голову або хребет в разі повного контролю суперника в партері, якщо суперник не здатний захиститися від удару, що завдається.

2. Задушливий прийом зараховується у разі, коли один з учасників, під час проведення йому задушення подає сигнал здачі або присутні ознаки втрати свідомості.

3. Больовий прийом зараховується у разі, коли один з учасників під час захоплення руки або ноги на больовий прийом подає сигнал здачі, або рефері визначає чітке виконання больового, в разі подальшого виконання якого можлива травма спортсмена, і зупиняє поєдинок до сигналу здачі. Сигнал здачі подається дворазовим плеском рукою, ногою у майданчик чи тіло суперника. Будь-який вигук учасника, взятого на больовий або задушливий прийом, розглядається як сигнал здачі. Рефері може сам зупинити бій, якщо учасники юнаки або діти, і подальше продовження бою може привести до травми.

4. Нокаут зараховується у разі, коли один з учасників у результаті отриманого удару, кидка або іншої технічної дії не в змозі продовжувати поєдинок протягом п'яти секунд.

5. Повторний нокдаун зараховується у разі, коли один з учасників в результаті отриманого удару, кидка або іншого технічного дії вдруге не в змозі продовжувати поєдинок протягом трьох секунд.

6. Якщо в ході поєдинку одним з учасників демонструється втрата бажання продовжувати поєдинок або атака ведеться в односторонньому порядку без відповіді з боку суперника більше п'яти секунд, поєдинок зупиняється, і його супернику присуджується перемога у вигляді явної переваги.

7. Якщо в ході поєдинку один з учасників у положенні партеру зафіксував другого учасника, який у результаті фіксації не здатний захистити життєво важливі органи і змінити положення тіла, і робить трикратну чітку імітацію ударів в голову або хребет (або поряд з головою або хребтом в татамі) руками

ліктями або колінами. Така імітація оцінюється як чиста перемога, нанесення ударів у хребет або колінами і ліктями в голову – призводить до дискваліфікації учасника, який б'є.

Імітація не оцінюється у разі, якщо другий учасник активно фіксує ногами або руками тулуб або кінцівки учасника, що б'є, і центр ваги учасника, який б'є, не надає фіксуючого впливу на учасника, що захищається. Якщо центр ваги атакуючого учасника перенесено до голови суперника і створює фіксуючий вплив на суперника, в результаті чого фіксація ногами або руками атакуючого не призводить до активних захисних дій того, хто захищається, імітація добивання оцінюється.

8. Зняття з поединку або дискваліфікації суперника відбувається після триразового попередження учасника за заборонені дії чи виходи за межі майданчика, після забороненої дії, яка спричинила травму супернику.

Учасникам дозволяється вибивати суперника за межі майданчика ударами або кидками, в результаті чого суперник карається попередженням за вихід. Вибиванням не вважається виштовхування суперника за межі майданчика двома руками або вихід в обопільному захопленні.

7. Перемога до першого активної дії

1. Після закінчення основного і додаткового часу дається час до першої активної дії.

2. Активною дією вважається:

удар, що спричинив втрату рівноваги;

амплітудний кидок на спину, з відривом двох ніг суперника від татамі;

кидок звалюванням з подальшою фіксацією суперника на спині більше трьох секунд, коли фіксується більш ніж половина хребта;

одностороння – тривала атака більше трьох секунд та більше п'яти влучних ударів без відповіді, що призводять до втрати рівноваги та спроможності захищатись суперником;

витіснення суперника ударами або кидком за межі майданчика;

безконтактна імітація ударів у голову або хребет у разі повного контролю суперника в партері, якщо суперник не здатний захиститися від ударів;

дискваліфікація учасника за вихід за межі майданчика або будь-яка заборонена технічна дія;

для розділу граунд-файт активною технічною дією також вважається фіксація суперника на спині з різних положень протягом десяти секунд, коли притиснутою до татамі є більш ніж половина хребта суперника та імітація добивання у другий додатковий час.

8. Перемога за рішенням суддів

Якщо після закінчення основного і додаткового часу переможець не визначився, судді визначають переможця об'єктивно:

а) за кількістю активних технічних дій в основний час поєдинку, або якщо кількість активних дій в основний час двобою було рівним за останньою виконаною технічною дією;

б) за загальним враженням від поєдинку, враховуючи загальну активність учасників в поєдинку, їх фізичну підготовку, якість виконання атакуючих і захисних дій. Активними технічними діями в основний час поєдинку, які визначають його результат і фіксуються суддями, вважаються:

амплітудні кидки з відривом двох ніг,

удари, що призвели до нокдауну суперника,

попередження суперника за пасивне ведення бою.

Переможець виявляється після консультацій і підрахунку активних технічних дій в основний час поєдинку або голосуванням суддівської бригади (рефері і бокові судді), якщо активності не зафіксовано, методом одночасного підняття руки в сторону спортсмена, якому переміг на думку кожного з суддів. В окремих випадках за своїм рішенням в голосуванні може взяти участь головний суддя спортивних змагань. У разі рівного розподілу голосів голос головного судді вважається переважним.

9. Зняття, дискваліфікація

1. Учасник знімається з поєдинку рішенням головного судді з присудженням його суперникові чистої перемоги:

у разі якщо учасник за висновком лікаря не може продовжувати поєдинок через травму, отриману ним під час поєдинку;

за неявку на килим протягом більше ніж двох хвилин після першого виклику;

за невідповідність до поєдинку (відсутність необхідної екіпіровки, костюма) протягом двох хвилин після першого виклику;

після отримання двох попереджень у разі необхідності оголосити йому третє попередження за умови одностайності рішення суддівської та підтримання головним суддею;

за грубе і неетичне поводження відносно суперника, учасників, суддів і глядачів, за відмову виконувати ритуал спортивних змагань, привітати суперника або за некоректне його виконання;

за проведення забороненого прийому, в результаті якого суперник отримав травму і за висновком лікаря не може продовжувати участь у спортивних змаганнях;

за невихід на поєдинок;

за обман суддів.

2. Якщо учасники одночасно допускають порушення Правил і підлягають дискваліфікації, обидва вважаються такими, які програли.

10. Ухилення від боротьби

1. Ухиленням від боротьби вважається:

1) вихід за межі майданчика в поєдинку стоячи (якщо дві ноги опинилися за межами майданчика) або лежачи (якщо центр ваги перемістився за межі майданчика);

2) умисне звернення до лікаря з метою відпочити та відновитися;

3) використання захоплень тільки для захисту, без реальних спроб атаки;

4) умисне "затягування часу" – приведення у безлад костюма або екіпіровки учасника, тривале поправлення костюма або екіпіровки тощо.

2. Учасники, зняті з поєдинку за ухилення від боротьби у фіналі, позбавляються медалей.

11. Поєдинок у межах та поза межами майданчика

1. Положення "поза межами майданчика" вважається, якщо:

в поєдинку стоячи один з учасників заступив за межі майданчика двома ногами;

в поєдинку лежачи один із учасників виявився всім тілом за межами майданчика.

У ході поєдинку положення "поза межами майданчика" визначається рефері, а в разі обговорення спірних моментів – більшістю суддівської трійки.

2. Якщо учасники опинилися в положенні "поза майданчиком", вони за командою рефері повертаються на середину майданчика і відновлюють поєдинок в стійці. Без команди рефері учасник не може припинити поєдинок поблизу межі майданчика.

3. Будь-яка технічна дія, розпочата в положенні "поза майданчиком", не оцінюється. Кидок, розпочатий на майданчику, оцінюється і в тому випадку, якщо він закінчується "поза майданчиком".

4. Утримання, небезпечні позиції, больові і задушливі прийоми, розпочаті на майданчику, дозволяється проводити до тих пір, поки один з учасників торкається будь-якою частиною тіла робочої зони майданчика.

12. Заборонені прийоми і дії

1. У спортивні змаганнях забороняється:

- 1) кидати суперника на голову;
- 2) кидати захопленням за голову двома руками (без захоплення руки або костюма суперника, що атакується);
- 3) навмисно затискати суперникові рот і ніс, перешкоджаючи диханню;
- 4) дряпати, кусати, щипати;
- 5) скручувати або прогинати назад шию, хребет суперника;
- 6) ліктями і колінами натискати на горло або скроні суперника;

7) захоплювати, натискати або упиратися руками, ногами в пах, а також в обличчя суперника між бровами і лінією рота;

8) робити захоплення за пальці, волосся, вуха;

9) проводити "важіль" коліна, перегинаючи ногу не в площині її природного згину;

10) проводити больові і задушливі прийоми ривком;

11) обмотувати кінцем пояса або полою куртки будь-яку частину тіла суперника;

12) навмисно відповзати, йти з майданчика або виштовхувати суперника двома руками;

13) наносити будь-які удари в пах, хребет, потилицю, тім'я, суглоби проти їхнього природного згину, прямі удари ногою нижче коліна та у стопи;

14) виконувати стусани й удари пальцями, долонею, ребром долоні, відкритою рукавичкою, головою в обличчя;

15) наносити удари коліном і ліктем в голову;

16) наносити удари ногами з положення "стоячи" суперника, що знаходиться в положенні "поєдинку лежачи";

17) виходити або виповзати за межі майданчика;

18) в категорії юнаків заборонено, піднімати лежачого на спині суперника, і бити його тілом у татамі;

19) якщо судді не помічають проведення забороненого прийому одним з учасників, потерпілому дозволяється подати сигнал голосом чи жестом. Подача помилкового сигналу розглядається і карається як заборонений прийом або сигнал "здачі".

2. Також заборонені дії:

1) захоплення за край або покриття майданчика;

2) навмисне приведення свого костюма в безладдя, зняття або викидання будь-якої частини екіпіровки, перев'язування пояса і поправлення костюма без дозволу рефері;

3) розмова учасників між собою.

13. Зауваження та попередження

1. Залежно від серйозності порушення рефері оголошує учаснику в послідовності: перше зауваження (усне) або відразу перше попередження, друге попередження і дискваліфікація.

2. Рефері має право зробити учаснику "усне зауваження" за дії, які можуть призвести до порушення цих Правил.

3. Усне зауваження не фіксується і не впливає на результат поєдинку.

4. Попередження – оголошується учаснику за значне порушення цих Правил або за повторне порушення після отримання "усного зауваження".

5. Порушеннями цих Правил, за які учаснику може бути зроблено попередження, або за які він може бути знятий з одного поєдинку чи з спортивних змагань, вважаються:

- 1) запізнення на майданчик;
- 2) всі види ухилення від боротьби та інші заборонені дії;
- 3) порушення дисципліни;
- 4) розмови на майданчику;
- 5) вихід за межі майданчика;
- 6) підказки, супроводжувані неетичним поведінням представника, тренера або інших учасників його команди, що знаходяться поблизу майданчика;
- 7) за непередготовленість або запізнення на поєдинок більше ніж 30 секунд після першого виклику учаснику оголошується зауваження, більше одної хвилини – попередження, понад дві хвилини – дискваліфікація;
- 8) якщо учасник, захоплений на больовий, задушливий прийом або утримання, вивіз за межі майданчика, йому відразу оголошується попередження за умисний вихід за межі майданчика – перше, друге попередження або зняття з поєдинку.

14. Оголошення результату поєдинку

1. Оголошення результату поєдинку у разі перемоги нокаутом, больовим або задушливим прийомом, з причини переконливої переваги оголошується так:

у цьому поєдинку перемогу здобув учасник з червоним (білим або синім) поясом (прізвище та команда переможця).

2. В разі зняття , дискваліфікації, відмови або неявки суперника результат поєдинку оголошується так: у цьому поєдинку дострокову перемогу здобув учасник з червоним (білим або синім) поясом (прізвище та команда переможця).

3. В разі перемоги на думку суддів: у цьому поєдинку перемогу на думку суддів здобув учасник з червоним (білим або синім) поясом (прізвище та команда переможця).

15. Протести

1. Протест подається у письмовій формі у зв'язку з появою претензій однієї з команд до суддівського рішення, яке на її погляд є порушенням цих Правил або має ознаки неординарної ситуації.

2. Процедура подачі протесту:

1) протест подається головному судді спортивних змагань представником (тренером, капітаном) команди;

2) у протесті формулюється причина його появи і обов'язково вказується посилання на пункт цих Правил, що був порушений;

3) протест щодо результату поєдинку подається після поєдинку та до закінчення кола в даній ваговій категорії;

4) протест у разі виникнення неординарної ситуації, порушення Положення, порядку зважування та жеребкування учасників, складання пар, неправдива інформація, що виходить від офіційних осіб тощо, подається відразу після її виникнення з тим, щоб суддівська колегія мала можливість оперативно прийняти рішення з мінімальним збитком для ходу і результатів спортивних змагань;

5) порядок та умови подання протестів визначаються головним суддею до початку спортивних змагань.

3. Розгляд протесту:

1) прийнятий протест розглядається головним суддею з залученням інших суддів та осіб, які можливо допустили порушення цих Правил, що спричинило

появу протесту, а також представників зацікавлених сторін без права участі в обговоренні протесту;

2) рішення за поданими протестами виносяться в день їх подання: за результатами поєдинку в особистих спортивних змаганнях – до початку поєдинків наступного кола, в командній зустрічі – до початку наступного поєдинку;

3) в інших випадках – у строки, що забезпечують можливість виправлення допущених помилок з мінімальним збитком для ходу спортивних змагань;

4) головний суддя під час розгляду протесту за необхідності може здійснити перегляд відеозапису;

5) рішення щодо протесту приймається головним суддею, щодо якого інформуються зацікавлені сторони в письмовому вигляді.

4. Грубе наполягання на своїй думці з боку представника команди або спортсмена оцінюється як образа всієї суддівської колегії та може призводити (у виняткових випадках) до зняття спортсмена або всієї команди зі спортивних змагань.

VIII. Правила суддівства фулл-контакт (повний контакт)

1. Зміст поєдинку

1. Дозволяються виконувати кидки, не заборонені цими Правилами.

Больові і задущливі прийоми, удари руками і ногами в голову, тулуб та у ноги, що дозволені Правилами.

Здійснювати імітацію ударів, а також інші атакуючі та захисні дії у певних положеннях учасників.

2. Заборонені дії згідно з цими Правилами.

3. Екіпірування учасників складається з сертифікованого гі з символікою Федерації, замісних рукавичок 8 унцій, пахового бандажу, захисного бандажу на гомілці, м'якого захисного шолому згідно з віковими категоріями.

2. Початок і кінець поєдинку

1. Перед початком поєдинку учасники після виклику шикуються з країв майданчика.

2. За командою рефері:

1) учасники підходять до центру майданчика та встають один від одного на відстані двох метрів;

2) учасник, викликаний першим (з червоним поясом), стає праворуч від рефері, а його суперник (з білим поясом або синім) – зліва;

3) перед початком поєдинку учасники за командою рефері виконують, описаний вище ритуал спортивних змагань;

4) поєдинок починається та закінчується за командою рефері.

3. Після закінчення поєдинку учасники займають ті самі місця на майданчику, що й перед початком поєдинку для оголошення переможця. Після оголошення переможця учасники виконують уклін один одному, потім рефері і виходять з майданчика.

3. Особливості проведення поєдинків і суддівства для вікової категорії юнаки/юначки 12-15 років

1. Спортивні змагання для вікової категорії 12-15 років (юнаки/дівчата) проводяться аналогічно змаганням дорослої вікової категорії, починаючись з позиції стоячи. Особливості екіпіровки учасників описані у відповідній главі.

2. Дозволеними діями вважаються ударна техніка і техніка боротьби, включаючи кидки і боротьбу в партері до виконання дозволеної технічної дії. Дозволено проводити будь-які технічні дії, спрямовані на зміну позиції суперника з метою проведення оцінюваних дій.

3. Оцінювані дії:

1) оцінка "Іппон" (чиста перемога – бій закінчується достроково):
небажання або нездатність суперника продовжувати поєдинок;
нокаут в результаті удару або кидка (5 секунд без відновлення);
больовий або задушливий прийом до здачі суперника;
повторна оцінка "Вадза-арі" для одного із учасників.

2) оцінка "Вадза-арі" (половина перемоги):

нокдаун від удару або кидка (3 секунди без відновлення);
 одностороння ударна серія протягом 3-4 секунд;
 амплітудний кидок з відривом від татамі двох ніг на спину або на бік;
 імітація добивання руками у татамі поруч з головою суперника при його повній фіксації і неможливості захисних дій.

3) активність. Показником активності може служити оцінка "Юкка". "Юкка" дається за чіткий удар в голову, що спричинив явну зміна положення голови, за будь-кидок з відривом однієї ноги або кидок звалюванням з фіксацією або продовженням активних дій.

4. У випадку якщо учасник заробив одну оцінку "Вадза-арі" в основний час, сутичка вважається виграною з перевагою в "Вадза-арі".

Якщо обидва учасники змогли заробити оцінки "Вадза-арі" в основний час, дається додатковий час. В разі відсутності оцінюваних технічних дій, що дають оцінку "Вадза-арі" або "Іппон", або в разі рівності оцінок, для визначення переможця оцінюється активність учасників.

5. Обопільна ударна серія, удари в будь-яку частину тіла, крім голови або кидок звалюванням, в результаті якого суперник перейшов на домінуючу позицію – не оцінюються. Якщо в результаті поєдинку жоден учасник, ні в основний, ні в додатковий час не заробив жодної оцінки, ні за технічні дії, ні за активність, або в разі рівності оцінок, результат поєдинку визначається рішенням суддівської бригади.

6. Основний час поєдинку дві хвилини, додатковий час дві хвилини.

7. Додатковий час триває до першої активної оцінюваної технічної дії згідно з правилами спортивних змагань для дорослої вікової категорії.

8. Додатково забороненою технічною дією є імітація добивання коліном в голову і хребет.

В ході оцінки технічних дій, крім оцінки "Іппон", сутичка не зупиняється.

9. Дії суддівської бригади в ході фіксації оцінок:

Фіксацію оцінок робить кожен суддя суддівської бригади на татамі своїми жестами. Облік ведеться суддею за столом, що веде протокол "Тейбл-рефері".

Дії "Тейбл-рефері" контролюються головним суддею спортивних змагань. Оцінка вноситься до протоколу, якщо жест зробили мінімум двоє з трьох суддів на татамі. В ході бою, якщо дія не оцінюється, судді показують – два- три схрестні рухи руками з розкритими долонями, що означає "дія не оцінена". У разі обопільної атаки судді показують "Торі-масен".

10. Будь-яка технічна дія, виконана учасниками, не може залишитися без уваги суддів. У разі присудження "Вадза-арі" – судді викидають руку з відкритою долонею з пов'язкою відповідного кольору паралельно підлозі. "Іппон" – рука вертикально вгору. Активність "Юкка" – рука вниз під кутом 45 градусів.

ІХ. Правила суддівства в Клоз-контакт (ближній контакт)

1. Зміст поєдинку

1. Дозволені дії:

виконувати кидки, больові і задушливі прийоми, удари ліктями, колінами і ногами в корпус та у стегна, імітацію ударів, а також інші атакуючі та захисні дії у певних положеннях учасників. Удари виконуються ліктями і ногами (у тому числі колінами) в дозволені для їх нанесення місця (тулуб та стегна) тільки в захваті. Оцінюються тільки точні акцентовані удари, які спричинили втрату рівноваги в додатковий час або неможливість продовжувати поєдинок більше трьох секунд.

Імітація удару оцінюється тільки в тому випадку, якщо вона була виконана точно, з широкою амплітудою та перенесенням маси тіла в удар по татамі (килиму), чітко (з повною фіксацією суперника в домінуючому положення) в незахищену поверхню, мінімум втричі. Якщо суперник встиг закритися, імітація не зараховується.

2. Заборонені дії:

крім описаних вище заборонених дій, також заборонено будь-які удари ногами та руками в голову суперника.

3. Екіпірування:

учасники спортивних змагань екіпіруються згідно з цими Правилами у складі сертифікованого гі з символікою Федерації, паховий бандаж.

2. Початок і кінець поєдинку

1. Перед початком поєдинку учасники після їх виклику шикуються з країв майданчика та за командою рефері:

1) підходять до центру майданчика та встають один від одного на відстані двох метрів;

2) учасник, викликаний першим (з червоним поясом), стає праворуч від рефері, а його суперник (з білим поясом або синім) – зліва;

3) перед початком поєдинку виконують, описаний вище ритуал спортивних змагань;

4) беруть обопільний захват гі суперника правою рукою за відворот, лівою рукою за рукав. Положення корпусу має бути прямим;

5) поєдинок починається та закінчується за командою рефері.

2. Після закінчення поєдинку учасники займають ті самі місця на майданчику, що й перед початком поєдинку для оголошення переможця. Після оголошення переможця учасники виконують уклін один одному, потім рефері і виходять з майданчика.

3. В разі розірвання захвату та розташування учасників на дистанції більше одного метру, рефері зупиняє поєдинок та повертає суперників у початкове положення.

3. Особливості проведення поєдинків і суддівства для різних вікових категорій (молодші юнаки/юначки 8-9 та 10-11 років)

1. Спортивні змагання для даної вікової категорії проводяться в положенні стоячи і партер. Поєдинки починаються з позиції стоячи обличчям один до одного.

2. Дозволені дії під час поєдинку:

боротьба в позиції стоячи і партер до виконання дозволеної технічної дії; проводити будь-які технічні дії, спрямовані на зміну позиції суперника з метою проведення оцінюваних дій.

3. Оцінювані дії:

1) оцінка "Вадза-арі":

амплітудний кидок, з відривом двох ніг суперника від татамі, на спину або бік;

вихід на больовий або задушливий прийом.

Дві оцінки "Вадза-арі" для одного спортсмена дають оцінку "Іппон" (чиста перемога), у цьому випадку сутичка закінчується достроково. У разі якщо спортсмен заробив одну оцінку "Вадза-арі", сутичка вважається виграною з перевагою в "Вадза-арі". У разі якщо обидва спортсмени змогли заробити за оцінкою "Вадза-арі" в основний час, додається додатковий час. В разі відсутності оцінюваних технічних дій, що мають оцінку "Вадза-арі", або в разі рівності оцінок, для визначення переможця оцінюється активність учасників.

2) активність:

Показником активності може бути оцінка – "Юкка", яка дається за будь-який кидок звалюванням з відривом однієї ноги від татамі, утримання суперника в положенні на спині зверху, з боку голови, поперек тіла, збоку тіла протягом 10 секунд. В одній сутичці утримання оцінюється тільки два рази. Якщо в результаті поєдинку жоден спортсмен, ні в основний, ні в додатковий час не заробив жодної оцінки, ні за технічні дії, ні за активність, результат поєдинку визначається рішенням суддівської трійки.

4. Заборонені технічні дії:

Крім усіх заборонених технічних дій, описаних в цих Правилах для дорослої вікової категорії, також заборонені – будь-які удари будь-якою частиною тіла, задушливі прийоми двома руками і двома ногами, різке виконання больових або задушливих прийомів (за дотриманням цих Правил стежить суддівська бригада, яка зобов'язана фіксувати тільки чіткий вихід на больовий або задушливий прийом, не чекаючи здачі супротивника).

5. Поєдинок зупиняється – в разі фіксації оцінки технічних дій, порушення правил одним з учасників, за відсутність зміни позиції протягом 5 секунд.

6. Основний час поєдинку дві хвилини, додатковий час одна хвилина.

4. Особливості проведення поєдинків і суддівства для різних вікових категорій (юнаки/юначки 12-13 та 14-15 років)

1. Спортивні змагання для даної вікової категорії проводяться аналогічно спортивним змаганням у дорослої вікової категорії, починаючи з позиції стоячи в захваті. Особливості екіпіровки учасників описані вище.

2. До дозволених дій відноситься ударна і борцівська техніка (удари ногами, колінами та ліктями в корпус та стегна суперника в позиції стоячи), включаючи кидки і боротьбу в партері до виконання дозволеного технічної дії. Дозволено проводити будь-які технічні дії, спрямовані на зміну позиції суперника з метою проведення оцінюваних дій.

3. Оцінювані дії:

1) оцінка "Іппон" (чиста перемога):

небажання або нездатність суперника продовжувати поєдинок;

нокаут в результаті удару або кидка (5 секунд без відновлення);

больовий або задушливий прийом до здачі суперника;

повторна оцінка "Вадза-арі" для одного зі спортсменів дає оцінку "Іппон" (чиста перемога) – сутичка закінчується достроково.

2) оцінка "Вадза-арі" (половина перемоги):

нокдаун від удару або кидка (3 секунди без відновлення);

одностороння ударна серія протягом 3-4 секунд та більш ніж 5 ударів;

амплітудний кидок з відривом від татамі двох ніг на спину або на бік;

імітація добивання руками у татамі поруч з головою суперника в разі його повної фіксації і неможливості захисних дій.

3) активність:

показником активності може служити оцінки – "Юкка", яка дається за чіткий удар в корпус, що спричинив явну втрату рівноваги суперником, за будь-який кидок з відривом однієї ноги або кидок звалюванням з фіксацією або продовженням активних дій.

3. У разі якщо спортсмен заробив одну оцінку "Вадза-арі" в основний час, сутичка вважається виграною з перевагою у "Вадза-арі". У разі якщо обидва спортсмени змогли заробити оцінки "Вадза-ар" в основний час, дається додатковий час. В разі відсутності оцінюваних технічних дій, що дають оцінку "Вадза-арі" або "Іппон", або в разі рівності оцінок, для визначення переможця оцінюється активність учасників.

4. Обоюбічна ударна серія або кидок звалюванням, в результаті якого суперник перейшов на домінуючу позицію - не оцінюються. Якщо в результаті поєдинку жоден спортсмен, ні в основний, ні в додатковий час не заробив жодної оцінки, ні за технічні дії, ні за активність, або в разі рівності оцінок, результат поєдинку визначається рішенням суддівської трійки.

5. Заборонені технічні дії аналогічно вимогам цих Правил для дорослої вікової категорії, додатково заборонена імітація добивання коліном в голову і в хребет.

6. В разі оцінки технічних дій, крім оцінки "Іппон", сутичка не зупиняється.

7. Основний час поєдинку 2 хвилини, додатковий час 2 хвилини.

8. Додатковий час триває до першої активної оцінюваної технічної дії згідно з правилами спортивних змагань для дорослої вікової категорії.

9. Дії суддів при фіксації оцінок:

Фіксацію оцінок робить кожен суддя суддівської бригади на татамі своїми жестами. Облік ведеться суддею за столом, що веде протокол "Тейбл-рефері". Дії "Тейбл-рефері" контролюються головним суддею спортивних змагань. Оцінка вноситься до протоколу, якщо жест зробили мінімум двоє з трьох суддів на татамі. В ході сутички, якщо дія не оцінюється, судді показують – два- три схрестно рухи руками з розкритими долонями до себе, що означає "дія не оцінена". У разі обоюбічної атаки судді показують "Торі-масен". Будь-яка технічна дія, виконана спортсменами, не може залишитися без уваги суддів! У разі присудження "Вадза-арі" – судді викидають руку з відкритою долонею з

пов'язкою відповідного кольору паралельно підлозі. "Іппон" – рука вертикально вгору. Активність "Юкка" – рука вниз під кутом 45 градусів.

Х. Правила суддівства у розділі Самозахист

1. Системи і способи проведення спортивних змагань

1. В ході проведення спортивних змагань учасники виступають в одній загальній групі.
2. В самозахисті вагові категорії не передбачені.
3. Порядок виступів учасників визначається жеребкуванням і вибраною системою та способом проведення спортивних змагань.

2. Склад суддівської колегії

1. Виступи учасників судить суддівська бригада у складі: керівник майданчика, рефері, двоє бокових суддів, хронометрист, технічний секретар і інформатор, трійка суддів, що оцінюють дії учасників.

2. Суддівська трійка суддів оцінює дії учасників та підрахунок балів у виступі.

Суддівська трійка є нейтральною та представляє різні команди.

Кожен з трійки суддів приймає рішення щодо оцінки дій учасників самостійно і в разі розбору протестів і спірних моментів зобов'язаний аргументувати свої дії відповідно до цих Правил.

3. Рефері, перебуваючи на майданчику, керує ходом виступу, контролює темп нападів і дії асистентів, дає команди асистентам на атаку і зміну характеру атак, стежить за тим, щоб поєдинок проходив у суворій відповідності до цих Правил.

3. Учасники спортивних змагань та асистенти

1. Учасник спортивних змагань проводить виступ, відбиває напади та демонструє техніку, яку оцінюють судді.

2. Асистенти виконують різні атакуючі дії за командою рефері, в складі чотирьох осіб, представляють різні команди.

4. Зміст виступів

1. Під час проведення спортивних змагань у розділі самозахист асистентам дозволяється виконувати атаки імітаторами ножа, палиці, захоплення та кидки, удари руками і ногами.

Спортсмен, що виступає, має знешкодити атаки суперників будь-якою з наступних дозволених дій: поштовхом, вклинювання, ударом, кидком, больовим прийомом - має вкластися в час, відведений до наступної атаки 2,5-3 секунди.

2. Положення учасників: спортсмен стає в середині татамі розміром 6х6 метрів. Четверо асистентів стають у кути татамі і за сигналом рефері за чергою атакують спортсмена через 2,5-3 секунди. (однаково для всіх учасників). Ще двоє асистентів знаходяться поряд з татамі, готуючись замінити асистента, що отримав пошкодження або недобросовісно виконує свої обов'язки.

3. Використовуються чотири види нападу 1 хвилина або 45 секунд на кожен вид, залежно від вікової категорії учасників:

- 1) атака імітатором ножа;
- 2) атака палицею;
- 3) атака ударами рук і ніг;
- 4) атака захватами.

4. Кожен напад має бути нейтралізовано. Поняття нейтралізації нападу включає:

- 1) відхід з лінії атаки (атака не має потрапляти в спортсмена);
- 2) виведення нападника з рівноваги ривком, поштовхом, кидком або ударом;
- 3) відбір зброї в разі атаки ножом і палицею або контратака ударами, кидками, больовими прийомами в разі атаки ударами і захопленнями.

5. Допускається одиничний відхід з лінії атаки без її нейтралізації. Повторний відхід карається штрафними балами.

5. Початок і кінець виступу

1. До початку виступу асистенти, після їх виклику, встають у кути майданчика, спортсмен який виступає, – в центрі майданчика.
2. В моменті виходу на майданчик, і виходу з нього, учасники мають виконати уклін;
3. До початку виступу учасники за командою рефері займають свої місця в центрі і у кутах майданчика і по команді "Уклін" ("Рей") виконують уклін рефері, а потім один одному.
4. Виступ закінчується за командою рефері.

6. Хід і тривалість виступу

1. Час кожного виду нападу складає 45-60 секунд або 15-20 атак кожного виду з тактом 2,5-3 секунди (всього 60-80 атак за 4 хвилини чистого часу).
2. Атака проводиться з ходу в одному темпі, одним атакуючим рухом без використання техніки перенесення при роботі зі зброєю і зміни захоплення.
3. Виступ починається за командою рефері.
4. Асистенти стежать за жестами рефері і атакують тільки за його командою кожні 2,5-3 секунди.
5. Командою рефері вважається жест спрямований на асистента, якому належить вчинити наступну атаку.
6. Асистенти атакують в довільному порядку.
7. Атаки мають бути реалістичними і бути націленими в спортсмена або проходити через місце, де він мав перебувати.
8. Асистенти, які несумлінно виконують свої ролі, підлягають заміні в процесі зміни виду атаки. Усього можливі дві такі заміни.
9. Асистент має право обмежити силу атаки в кінцевій її фазі, якщо бачить, що спортсмен, який виступає, її не побачив і атаки прямують в життєво важливі органи, з метою уникнення пошкодження учасника. В цьому випадку атака має досягати мети, але з обмеженням зусилля, що додається.
10. Якщо спортсмен не зумів звільнитися від захоплення, подається команда "Стоп", атака припиняється і відновлюється після команди рефері.

7. Результат і оцінка виступу

1. Оцінюється, насамперед, практичність техніки у виконанні спортсмена.

2. Трійка суддів оцінює дії спортсмена за наявністю штрафних балів шляхом вирахування штрафних балів від 100 балів, які є в кожного спортсмена на початку виступу.

3. Кожен суддя з трьох веде підрахунок штрафних балів окремо.

4. Після виступу трійка суддів подає свої результати головному судді, який підсумовує бали спортсмена від кожного судді, що залишилися після вирахування штрафних балів, визначає загальний результат кожного спортсмена.

5. Штрафні бали присуджуються за:

- 1) дворазовий пасивний відхід – 2 бали;
- 2) втрата балансу і ритму – 1 бал;
- 3) невідхід з лінії атаки – 1 бал;
- 4) невиведення з рівноваги асистента, що атакує, – 1 бал;
- 5) відсутність відбирання зброї або контратаки – 1 бал;
- 6) пропуск удару ножа в корпус, голову або поріз шиї – 25 балів;
- 7) пропуск удару ножа в кінцівки або поріз корпусу і кінцівок – 15 балів;
- 8) пропуск удару палицею в голову – 15 балів;
- 9) пропуск удару палицею в корпус або у кінцівки – 10 балів;
- 10) пропуск удару руками або ногами – 10 балів;
- 11) несвоєчасне звільнення від захоплення – 10 балів;
- 12) вихід за межі майданчика – 10 балів.

6. Якщо сума штрафних очок перевищила 100 балів – спортсмен дискваліфікується.

8. Заборонені прийоми і дії

1. У спортивних змаганнях у розділі самозахист додатково до основних положень забороняється:

- 1) використовувати зустрічний удар без відходу з лінії атаки;
- 2) наносити удари в повний контакт;

3) виконувати кидки і больові прийоми з нанесенням ушкоджень асистентам;

4) асистент не може імітувати дії прийому або кидка;

5) атака не може продовжуватися після команди "Стоп".

2. Асистенти, які постійно використовують серійну техніку або техніку перенесення акценту атаки та регулярно проводять атаки занадто жорстко, підлягають заміні в процесі чергової зміни характеру нападів.

9. Оголошення результату виступу

1. Оголошення результату виступів відбувається після виступів всіх учасників, підрахунку штрафних балів кожного учасника і розподілу учасників за місцями кожним з трьох суддів.

2. Місце учасників у підсумковій таблиці визначається сумою місць даного учасника у кожного судді.

10. Особливості проведення поєдинків і суддівства

для різних вікових категорій учасників

1. Для вікової категорії юнаки 14-15 років застосовуються такі особливості:

1) ритм атак 3,5-4 секунди,

2) не більше 12 атак в кожному виді нападу;

3) не більше 30-40 секунд на кожен вид нападу;

4) екіпірування учасників під час проведення виступів:

шолом із захистом лицьової частини;

м'який захист гомілки;

захист паху;

капа;

для асистентів допускається м'який захист тулуба.

2. Для вікової категорії юніори 16-17 років та ветерани понад 36 років застосовуються такі особливості:

1) ритм атак 3,5 секунди;

2) не більше 15 атак в кожному виді нападу;

- 3) не більше 45 секунд на кожен вид нападу;
- 4) екіпірування учасників під час проведення виступів:
шолом з відкритою лицьовою частиною;
м'який захист гомілки, захист паху;
капа;
для асистентів допускається м'який захист тулуба.

XI. Правила суддівства в розділі граунд-файт (бій на землі)

1. Зміст поєдинку

1. Дозволені дії:

Боротьба в партері, больові і задушливі прийоми, утримання на спині, а також інші атакуючі та захисні дії у певних положеннях учасників.

2. Заборонені дії:

крім описаних вище заборонених дії, також заборонено будь-які кидки або інші дії в положенні стоячи та будь-які удари суперника.

3. Екіпірування:

учасники спортивних змагань екіпіруються згідно з цими Правилами у складі сертифікованого гі з символікою Федерації, інший захист не передбачено.

4. Тривалість поєдинку:

основний час – 3 хвилини, додатковий час – 3 хвилини, другий додатковий час – 2 хвилини. Загальний час поєдинку не може перевищувати 8 хвилин у цьому розділі спортивних змагань.

2. Початок і кінець поєдинку

Перед початком поєдинку учасники після їх виклику шикуються з країв майданчика та за командою рефері:

1) підходять до центру майданчика та встають один від одного на відстані двох метрів;

2) учасник, викликаний першим (з червоним поясом), стає праворуч від рефері, а його суперник (з білим поясом або синім) – зліва;

3) перед початком поєдинку виконують, описаний вище, ритуал спортивних змагань;

4) стають на одне коліно перед суперником на відстані до одного метру. Положення корпусу має бути прямим;

5) поєдинок починається та закінчується за командою рефері.

Після закінчення поєдинку учасники займають ті самі місця на майданчику, що й перед початком поєдинку для оголошення переможця. Після оголошення переможця учасники виконують уклін один одному, потім рефері і виходять з майданчика.

3. Виявлення переможця

1. В основний час поєдинку перемогу отримує спортсмен, що виконав больовий або задушливий прийом до здачі суперника, або якщо рефері зараховує виконання прийому у віковій категорії юнаків молодшого віку. Також у основний час утримання суперника на спині протягом 10 секунд вважається активною дією, та впливає на виявлення переможця після закінчення основного та додаткового часу. Утримання суперника на спині не зараховується, якщо суперник охоплює двома ногами тулуб або ноги іншого учасника сутички.

2. Якщо в основний час поєдинку жоден спортсмен не виконав технічну дію, що дає йому перемогу, оголошується додатковий час поєдинку до першої активної дії. Такою активною дією, крім больових та задушливих прийомів, може вважатись утримання суперника на спині протягом 10 секунд, коли зафіксованим до татамі є більш ніж половина хребта суперника. Кожне порушення правил в цей час карається дискваліфікацією спортсмена.

3. Якщо в основний та додатковий час не було виявлено переможця, судді рахують активні дії в основний час поєдинку. В разі рівної кількості активних дій, зараховується остання виконана активна дія. Якщо в цих показниках жоден спортсмен не отримав перевагу, судді призначають, ще дві хвилини додаткового часу, під час яких суперники додатково можуть виконувати імітацію добивання з різних положень, яка теж кваліфікується активною технічною дією поряд з утриманням суперника на спині.

4. У випадку закінчення другого додаткового часу без виконання активних технічних дій рішення щодо виявлення переможця приймає трійка суддів через процедуру голосування у вигляді підймання руки кожного судді у бік спортсмена, якого вони вважають переможцем.

Директор
департаменту фізичної культури
та неолімпійських видів спорту

Олександр СТЕЦЕНКО

ПОГОДЖЕНО
Президент Федерації
Комбат Дзю-Дзюцу України
Владислав Шипінський
31.01.2023 р.

Додаток
до Правил спортивних змагань
з комбат Дзю-Дзюцу

ІМЕННА ЗАЯВКА

на участь у _____ Місце проведення
(назва спортивних змагань)

Команди _____ Дата проведення
_____
(область, АР Крим, м.Київ, м.Севастополь)

(контактні реквізити: прізвище, ім'я, адреса, тел./факс, електронна адреса)

№ п\п	Прізвище, ім'я, по батькові учасника	День, місяць, рік народження	Звання / розряд	СК (ФСТ)	Назва ДЮСШ, ліцею	Вид програми				Вікова група / Вагова категорія	Тренери ПІБ	Підпис лікаря та печатка ЛФД
						Фулл-контат	Клоз-контат	Граунд-файт	Самозахист			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Перелічені в списку особи пройшли належне тренування і до спортивних змагань підготовлені.

Керівник органу виконавчої влади
з питань фізичної культури та спорту

М.П. _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Представник (тренер) команди

_____
(підпис) (прізвище, ініціали)

До спортивних змагань допущено

_____ чоловік
(прописом - заповнюється лікарем ЛФД)

Лікар ЛФД

М.П. _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Іменні заявки, що затверджені керівниками структурних підрозділів з питань фізичної культури та спорту обласних державних адміністрацій, печатками клубів, завірені лікарем фізкультурно-спортивного диспансеру, паспорти або свідоцтва про народження, страхові поліси від можливих нещасних випадків, кваліфікаційні книжки спортсменів подаються безпосередньо до мандатної комісії.

ЗМІСТ

I. Загальні положення	2
II. Організація та проведення спортивних змагань	4
1. Організація спортивних змагань	4
2. Розділи та види спортивних змагань	5
III. Учасники спортивних змагань	6
1. Вікові групи учасників спортивних змагань	6
2. Допуск учасників до спортивних змагань	8
3. Вагові категорії	9
4. Зважування учасників	10
5. Обов'язки та права учасників	11
6. Представники, тренери і капітани команд	12
7. Ритуал спортивних змагань	12
IV. Суддівська колегія	13
1. Склад суддівської колегії	13
2. Головний суддя	14
3. Головний секретар	16
4. Керівник майданчика	16
5. Рефері	17
6. Боковий суддя та суддя за столом	19
7. Суддя-хронометрист	20
8. Технічний секретар, інформатор, коментатор, суддя за столом	20
9. Лікар спортивних змагань	21
10. Комендант спортивних змагань	22
11. Жести суддів	22
V. Місце проведення спортивних змагань	24
1. Майданчик для поєдинку	24
2. Інвентар для проведення спортивних змагань	24
3. Вимоги до місць спортивних змагань	25

VI. Форма і екіпірування учасника	25
VII. Правила суддівства	27
1. Зміст поєдинку	27
2. Початок і кінець поєдинку	28
3. Хід і тривалість поєдинку	29
4. Кількість поєдинків	30
5. Результат і оцінка поєдинку	30
6. Чиста перемога	30
7. Перемога до першого активної дії	32
8. Перемога за рішенням суддів	33
9. Зняття, дискваліфікація	33
10. Ухилення від боротьби	34
11. Поєдинок у межах та поза межами майданчика	34
12. Заборонені прийоми і дії	35
13. Зауваження та попередження	36
14. Оголошення результату поєдинку	37
15. Протести	38
VIII. Правила суддівства фулл-контакт (повний контакт)	39
1. Зміст поєдинку	39
2. Початок і кінець поєдинку	39
3. Особливості проведення поєдинків і суддівства для вікової категорії юнаки/юначки 12-15 років	40
IX. Правила суддівства в клоз-контакт (ближній контакт)	42
1. Зміст поєдинку	42
1. Початок і кінець поєдинку	42
2. Особливості проведення поєдинків і суддівства для різних вікових категорій (молодші юнаки/юначки 8-9 та 10-11 років)	43
3. Особливості проведення поєдинків і суддівства для різних вікових категорій (юнаки/юначки 12-13 та 14-15 років)	44

X. Правила суддівства у розділі самозахист	47
1. Системи і способи проведення спортивних змагань	47
2. Склад суддівської колегії	47
3. Учасники спортивних змагань та асистенти	47
4. Зміст виступів	47
5. Початок і кінець виступу	48
6. Хід і тривалість виступу	49
7. Результат і оцінка виступу	49
8. Заборонені прийоми і дії	50
9. Оголошення результату виступу	51
10. Особливості проведення поєдинків і суддівства для різних вікових категорій учасників	51
XI. Правила суддівства в розділі граунд-файт (бій на землі)	52
1. Зміст поєдинку	52
2. Початок і кінець поєдинку	52
3. Виявлення переможця	53
Додаток	55